

szám.

szla.

mapja

egfej-

alba.

(elő-

ekötő-

elése)

ü, se

ratos

zime

szer-

gára

mbe,

vén,

b.

leve-

volt a

ének,

roko-

jelül

ebben

Weil

asóim

tize-

licse-

tner

anem

vendő

yady

-hiba

oda

cskét

czik-

iskor

vála-

tyay

cse-

réfá

lato-

ról a

KIS NEMZETI NAP

Szerkeszti Forgó bácsi.

A KIS KUKTÁK. (Lásd a 276. lapon.)

A TRANSZVÁLI KIVÁNDORLÓK.

— Regényes rajz a búrok életéből. —

(Számos képpel.)

Irta Mayne-Reid. Francziából fordította Hegedüs Pál.

(Folytatás.)

A HELYESLŐ ümmögés azt bizonyította, hogy mindnyájuk gondolatát fejezte ki. A helyett, hogy az ostoba fiatalokat vissza tartotta volna: jelenlegi főnökük, Piet, még felbiztatta őket a hőstett megkísértésére. Vadász-ösztöne teljes erejével fölébredt. Tíz percz óta a puskája nagyon égette az ujjait.

— El van határozva! kiáltá és igyekezünk magunkat kitüntetni,

Ha a főnök is velük lett volna, a háborgó hevet csillapította volna. De hát husz éves fejtől nem telik ki valami nagy böleség.

A hegy-szakadék néhány percz mulva hatalmas sortűztől hangzott vissza.

A meglepetés és félelem elnémitotta az imént még oly zajos czimborákat. A kutya-félék, a hiénák és sakálok tüstént kerekelt oldottak. A rettenthetlenebb macskafélék támadást kísértettek meg, de mielőtt ellenségeiket, akik a szekerekben láthatatlanok voltak, fölfedezhették volna, a második és harmadik sortüz megritkította a soraikat és hátrálásra kényszerítette őket. A játékot abban hagyták és azok közül, akik a hegy-szakadékban maradtak, egy se vitte el a bőrét, mert a fiatal búrok ritkán hibázták el a lövést. Puskáik pompás munkát végeztek.

Az elesettek közt a vadászok büszkeséggel találtak négy hím, két nöstény oroszlánt, három párducot és egy pár sakált. Ennyi bőrrel szaporodott meg a másnapi teher. Ám a tehernek ez a gyarapodása nagyon kedvükre való volt.

Hogy a fene-vadak vissza térésének elejét vegyék, a fiatalok nagy tüzet raktak, aztán pedig aludni tértek, hogy győzelmükről álmódjanak.

Mielőtt a jól megérdemelt álmra hajtotta volna fejét, Piet egyik társát órnek állította föl. Abban állapotok meg, hogy az ór egy óra mulva föl fogják váltani; a krónika azonban azt beszéli, hogy nem váltották föl, még pedig nem az ór buzgósága miatt, hanem mivel a fáradság a kapott utasítás fölé kerekedett.

De ha nem is őrizték őket valami fényesen, az alvók esőpet sem nyugtalanokdtak. Az éjszakát nem zavarta meg semmi más riadalom. Az éjjeli csavargókat sokkal barátságatlanabban fogadták, sem hogy kedvük lett volna hamarosan vissza térni.

XIV. Váratlan események.

Két napra rá a kivándorlók teljesen be voltak rendezkedve a mována alatt, a tuskés növény-kerítés mögött, melyet az első táborozáskor huztak. A rét elkerített része nélkül, melynek négy lábú lakói elpusztultak, a gyarmat épp oly élénk volt, mint az előtt.

A szekerek födeléből három sátrat készítettek, melyekben a nők és gyermekek huzták meg magukat. A fehér férfiak *hartebeest*-ből építettek házat maguknak. Ez durva szerkezetű kunyhó; fala és födélé nádból és egyéb növényből van, melyet sártapasz tart össze. Ennek az egyszerű épületnek a neve onnét származik, hogy alakja némileg hasonlít a *hartebeest* nevű antilóphoz. Ily kunyhókban Dél-Afrikának nem csak benszüllöttei laknak. A szegényebb gyarmatosok és kivált a vee-búrok is ilyeneket építenek, ha valahol rövid időre teleped-

nek le. A eseléség, mely sokkal edzettebb volt, hogysem az éjjeli szállás szükségét érezte volna, szabad ég alatt, a mována ágai közt, az egymásba fonódott fák törzseitől alkotott odvakban vagy a természetes kunyhóiban töltötte az éjszakát. Az élelme- sebbek vagy furfangosabbak a movánába vajtak odvakat melyekben úgy huzták meg magukat, mint a nyulak lyukaikban.

Elhatározták, hogy Piet másnap Moor Károlylyal és Rynwald Lajossal a tebelékhez fog menni lovakat és szarvas-marhát kérni, melyek nélkül nem folytathatták útjukat. Öt-hat szolgát jelöltek ki kíséretül. Nagyobb kíséretnek nem vették volna hasznát; hat kaffer elég volt a marha hajtásához, és mentől kevesebben lesznek, annál kevesebb ennivalót kell magukkal vinni. Ez a kérdés fontos volt oly követ- ségre nézve, melynek a sivatagon gyalog kellett az utat megtenni.

Az este Smutz kalauz nagyon rajta volt, hogy engedélyt kapjon a kis csapathoz való csatlakozásra. Arra hivatkozott, hogy jól ismeri a vidéket, melyen keresztül kell vonulniok és természetesen semmiről sem feledkezett meg, amivel a főnök engedélyét megnyerni remélte. De Moor Károly erélyesen ellenezte a tervet.

— Ugyan, minek jönne velünk? kérdé. Én jól ismerem az utat. Talán azért akarsz minden áron velünk jönni, mert kételkedel abban, amit mondok?

A kérdés ily föltevése után meg is volt oldva. A főnök intett a kalauznak. Smutz abban hagyta a kérést.

Katrinka nagyon szomorú volt. Minden lelki erejéhez költött folyamodnia, hogy az utazással, mely kétségtelenül veszedelmes volt és amelyben valamennyiök közös javáért

barátja Piet és testvére Lajos vettek részt, megbarátkozzék.

— Meddig lesznek oda? kérdé a két fiatal embertől.

— A lehető legrövidebb ideig, kiáltá Piet.

— Napot ne mondjon, mynherr Piet, jegyzé meg Moor Károly. A meghatározott időt néhány percz is megnyújthatja és így saját-maga lenne az oka annak, ha Katrinka azt hinné, hogy el van veszve.

— Moor Károlynak igaza van, mondá Lajos. Ha nagyon rövid időt tűzünk ki, fölösleges aggodalmakat találunk okozni az itthon maradóknak.

— A számítás nagyon egyszerű, viszonzá Piet; két nap kell arra, hogy a karruhoz érjünk.

— És legalább négy arra, hogy keresztül menjünk rajta, vágott közbe megint Moor Károly.

— Eh! nekünk izmos inaink vannak! tette hozzá Piet oda vetőleg, hogy Rychit és Annit, valamint egy másik fekete szemü egyént, aki aggódva hallgatta, megnyugtassa.

Moor Károly így szólt tovább:

— És még két nap kell arra, hogy abba a kerületbe érjünk, ahol Moselekatsze rendszeren tartózkodik, ami összesen nyolcz napot tesz.

— De, veté ellen Katrinka, a vissza jövetel kevesebb időbe telhetik, mert lovaik lesznek.

— Az is megeshetik, hogy a tebelék főnöke nem lesz otthon, kisasszony. Az állatokért esetleg tovább kell alkudoznunk, mint gondoljuk. Mindenre köll számítani... Azt hiszem, tévednének, ha azt hinnék, hogy tizenhét-tizennyolcz napnál előbb vissza térhetünk.

— Jaj, de nagy idő ez! sópáncodott a fiatal leány Pietre és Lajosra vetve a szemét. És ha, mint bennünket, magukat is meg találják támadni!...

— Arról megfeledkezik, hogy tudunk védekezni, felelé Piet. Katrinka, ne tartson semmitől. Különben mit törődöm a veszedelemmel, tette hozzá halkabban. Oly boldog vagyok, hogy valamit tehetek magáért.

Katrinka hálás tekintetet vetett a fiatal emberre.

— Magának fogjuk köszönhetni életünket, susogta a fiatal leány. Hogyan háláljuk ezt majd meg?

— Majd megmondom, ha vissza térünk, felelé a fiatal ember. Addig is számíthatok rá, hogy imádkozni fog érettünk, míg oda lesünk, és hugaimat nem fogja unalmasoknak találni, ha mindig az utasról fognak beszélni?

Ez alatt Van Dornné külön beszélgetett Moor Károlyllyal.

— Károly, mondá, rábízom a fiamat. Oly fiatal és heves, hogy a maga-viseletében csak mérsékelten bízom. Bátorságát még nem szabályozza az okosság és távozása aggaszt. De azért a kedves fiút egy szóval sem tartom vissza. Minthogy atyja, akinek a karavánnál kell maradnia, nem távozhatik, a követségnek ő lesz a vezetője. Ez, mint a főnök fiának, kötelessége. Igérje meg, hogy vigyázni fog rá és meg leszek nyugodva, azaz oly kevésbé fogok nyugtalanodni, amennyire hasonló körülmények között lehetséges.

Van Dornné első szavaira Moor Károly homloka idegesen ránczolódott össze. Az anya ajálgtatásainak hallatára keze szinte tagadólag megrándult, de fölindulását csakhamar leküzdötte.

— Én is apa voltam, viszonzá csaknem nyers hangon. Ezt nem felejthetem el.

Van Dornné önkéntelenül nyugtított kezét neki.

— Köszönöm, mondá Van Dornné; ez jobban megnyugtató, mint akár milyen más ígéret. Ön igazi barátunk.

(Folytatása következik.)

A KIS KUKTÁK.

(Képpel a czimlapon.)

*Ki mondja, hogy Pista, Borka
Lustálkodó testvér-pár?
S hogy a szidás, amit kapnak
Legtöbbnyire ezért jár?*

*Ezt a rossz hírt nem érdemli
Ez a két kis ártatlan:
Nagyon gyakran látni őket
Kimerülten, fáradtan.*

*Ez pedig a dolgoztól van,
Mit a konyhán végeznek:
Mert a kukta-mesterséghez
Szörnyü kedvet éreznek.*

*Mig Borka a diót töri,
Pista szopo-nyalogat...
Ezért van, hogy lezúg, irást
Mind a kettő halogat.*

*A szakácsné rájuk mordul,
Mert munkája fenn akad,
A mama meg letorkolja:
Mert nincs kész a feladat?*

*Igy hát bizony nincs jutalma
Két kis kuktának dolgoznak,
Sőt mindenki úgy néz rájuk,
Mint ha utban volnának.*

*Bánatukban mit tehetnek?
Nyalakodnak serényen...
S méla-busan mennek végig
Valamennyi edényen.*

Andor diák.

erdőrül:
kastélyr
hosszu,
Olyan
is csak
pajtása:
Az e
kastély.
De lá
utak la
sisakos

AZ EZÜST KOPORSÓ.

Irta Farkas Gyuláné.

SzÓL a mese egy sűrű, sűrű erdőről; a sűrű, sűrű erdőben egy régi, régi kastélyról; a régi, régi kastélyban egy hosszú, hosszú szakálu ősz, öreg emberről.

Olyan sűrű volt az erdő, hogy a napsugár is csak néha napján mert belopódzni, jó pajtása: a szellő segítségével.

Az erdő közepén állott az ódon régi kastély. Már inkább csak rom volt.

De látszott rajta, hogy hajdanában nagy utak lakhattak benne: daliás lovagok, sisakos vitézek.

Letört oszlopok, kidőlt szobrok heverték szerte-szét.

Itt lakott az öreg ember. Hosszu fehér szakála a térdeit csapkodta, szemei szigoruan néztek és szája sohasem nyílt mosolyra. Nem állt szóba senkivel. Egész nap bezárkózott a kastély legkisebb szobájába és onnét sokszor napokig nem jött ki.

Erdei bogycból, vad-gyümölcsből élt, s még a csicsergő madárcára is haragosan nézett, amiért a nyugalmát zavarja.

Az emberek nagyban tanakodtak, tör-

ték rajta a fejüket: vajjon mért oly busz az öreg ur? De őt magát senki sem merte megkérdezni.

— Bizonyosan valami nagy kincset rejtget, találgatták némelyek, és fél, hogy ellopják. Már is örvendeztek a szegény emberek a faluban, mennyi tömérdek drágaságot fognak találni az öreg ember kastélyában, ha az majd egyszer meghal.

A faluban lakott egy szegény özvegy asszony az ő kis lányával, Boriskával. Amíg az asszony minden nap elmehetett nap-számba, csak eléldégéltek kettecskén szűken abból, amit megkeresett. Hanem az istenadta jó asszony egyszer csak bele betegedett a sok munkába és most aztán csakugyan nem tudták, miből szerezzék meg a minden-napi betevő falatot.

Boriska nagyon busult. Szeretett volna dolgozni, hogy segítsen édes anyján, de még olyan kicsi kis lányka volt, hogy mindenütt nevettek, ahol munkára ajálkozott.

Egyszer kora hajnalban elment az erdőre, hogy rőzsét, száraz galyacsát szedegessen. Ugy szokta mindennap. De ma egy kicsit messzebb haladt, mint máskor. Kereste a kakukot, amely csalogatta: »Kakuk« majd ide, »Kakuk« majd oda. Hasztalan szaladt a hang felé: a hívogatót nem lelte meg sehol sem.

Hogy így bujkált a sűrű bokrok között, egyszerre csak ott állt a titokzatos kastély romjai előtt.

Szivecskéje nagyot dobbant.

— Jaj! Itt lakik az a mogorva öreg bácsi!

Már éppen sarkon fordult, hogy hamar elszaladjon erről a félelmetes helyről, midőn eszébe jutott, hogy szegény édes anyja betegesen fekszik otthon és nincs egy falat enni-

való a háznál. Itt pedig — még csak tegnap hallotta — sok, sok kincs van elrejtve. Hát ha adna belőle az öreg ember, ha elmondja neki, hogy az ő drága édes anyja beteg?

Boriskának félelmében borzongott a háta. Egy lépéssel közelebb ment, aztán megint egygyel s még egygyel. Most már elérhette kezével a kilincset... halkan, egész halkan megnyomta... és kinyitott az ajtó.

Belépett a kastély udvarára, végig ment sok hosszú folyosón, üres termen, míg végre az egyikben, a legkisebbikben látta, hogy ott lakik valaki... talán bizony maga az öreg ember.

Körül nézett, de senkit sem látott a szobában. Most már bátrabban ment beljebb. Nem sok butor volt abban a kis szobában: egy asztal, egy szék, egy ágy. De amin nagyon elesudálkozott, az egy nagy üreg volt a szemközt levő falban. Kíváncsian közelebb ment, azután hirtelen bele bujt az üregbe:

— Bizonyosan itt rejtgeti a kincseit!... gondolta magában.

De ni-ni!... nem csak lyuk volt az, hanem egy végtelen hosszú, hosszú sötét folyosó. Boriska tovább kutatott, tapogatózva ment mind beljebb-beljebb. Érezte, hogy mélyen lefelé viszi az ut, mely hol jobbra, hol balra kanyarodott. Most már szeretett volna megfordulni, de valami titkos erő huzta-vonta mind tovább-tovább.

Sok más kis lány bizony már régen sirva fakadt volna, de ő az édes anyjára gondolt s most már minden áron meg akarta találni az ősz öreg bácsit, hogy meglágyítsa a szivét.

Gyökerek, nagy kövek feküdtek az útjában. Beléjük botlott, el is esett néha. De ő csak haladt tovább.

De ni-ni...
dene...
kiszéled...
egyszerre...
ki. Eget...
balrul, I...

öböl köz...
szög-mé...
vidék...
a szibé...
szélessé...
ős-erdőt...
kek« h...

A va...
hia, br...
találják...
desen...
és a t...
sen föl...

De nini!... mint ha derengeni kezdene... az ut is mind jobban-jobban kiszélesedett, és amint halad Boriska tovább, egyszerre csak egy nagy széles helyre ért ki. Eget itt sem látott. Alul-fölül, jobbrul-balrul, körös-körül, mindenütt csak föld

volt. Szép egyenes utcák nyitak mindenfelé, voltak magas, emeletes házak is ott és oszlopos csarnokok. A világosságot csak egy-egy nagy drágakő szórta, mely lámpás gyanánt függött a házak előtt.

(Vége következik.)

APRÓSÁGOK A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL.

Óriási erdőségek. Amerikában a legnagyobb erdő a Labrador- és Hudson-

öböl között fekszik. Kiterjedése 1700 négyszög-mérföld. Közép-Afrikában az erdős vidék kiterjedése 3000 négyszög-mérföld, a szibériai Urman ős-erdőség hossza 3000, szélessége pedig 1000 mérföld. Az Urman ős-erdőt a bennszülöttek »az elveszett lelkek« helyének nevezik.

*

A valódi fekete gyémántot csakis Bahía, braziliai államban, a folyók medrében találják, ahonnan buvárok hozzák elő. Rendszeresen keményebb, mint a fehér gyémánt és a tüzet is jobban állja; de ha erősen fölhevítik és utána egy csöpp hideg

vízet bocsátanak rá, rögtön szétrobban és csak egy csöpp homok marad a helyén. A kisebb darabok nem sokat érnek, de a nagyobbak igen drágák. Az eddig talált legnagyobb fekete gyémánt értéke 100,000 korona volt.

*

A földgömb legszárazabb vidéke Peruban van, Payta táján, öt fokra délnek az egyenlítőtől. Ezen a helyen átlag minden két évben csak egyszer esik eső. A természet úgy segít ezen a bajon, hogy az ott tenyésző növényeknek rendkívül hosszú gyökerei vannak, melyek a folyók régi mederének mélyéből szivnak fel egy kis nedvességet. Az ottani gazdák gyapotot is természetnek ilyen holt medrekben, bár sok bajjal és drágán.

OLVÁS

Halovány a nap sugára,
Nagy hideg lesz éjszakára.
Meglátjátok, ha fölkeltek
Mindent, mindent ködbe' lettek.

Harmat helyett, hajnal-tájon
Szürke dér ül a fűszálon.
Nincs már pázsit a mezőkön,
Gyöngye gyepe a legelőkön.

Ahol máskor legelészett,
Most a birka búsan béget.
Rosszul megy itt künn a dolga...
Jobb volna benn az akolbá'.

Hanem bezzeg könnyű másnak,
Mint például a juhásznak.
Hogy ha fázik keze-lába
Bele bávika a bundába.

Bele bávika a bundába,
A pipája sincs hiába:
Kapja, rágyújt — s ha úgy tet-
szik —
Mellette vigan melegszik.

De
A
Fé
Ka

Sz
» M
M
M

K
N
Sz
H

Is
H
» M
O

Jo
M
Jo
M

MIRÓ

MISK
ho

hessen.

A vas
ott fütt

Miska

utánokor

a messzi

gépek z

vas-hido

csik abl

itegette

már me

moruan

Bár ha

*De akinek mindez nincsen,
A hidegen hogy enyhítsen?
Fái alatt a bereknek
Kis madarak dideregnek.*

*Sipog egy kis verebcske:
»Mért nem lettem gólya, fecske!
Messze, messze, messze szállnék,
Míg a nyárra rátalálnék.«*

*Kis madárka, kis veréb te,
Nem tudod, hogy mit beszélsz te!
Szivecskélnék sose fájjon,
Hogy nem lehetsz meleg tájon.*

*Isten a megmondhatója
Hányszor sóhajt fecske, gólya:
»Mért nem lettem kis veréb én,
Otthon ülnek nyugton, békén.*

*Jobb otthon a sovány étel
Mint ez, minden fűszerével.
Jobb ott a tél kemény fagyja
Mint itten a nap sugara.«*

Székely diák.

MIRŐL BESZÉLNEK A MOZDONYOK?

MISKÁNAK az volt az egyetlen vágya, hogy valamikor mozdony-vezető lehessen.

A vasutak ott rohantak el a falu alatt, ott füttyentettek, mielőtt állomást értek.

Miska a réten heverészve egész délutánokon át leste a távolbul rohanó és a messziségben eltűnő vonatokat. A nagy gépek zugva-zakatozva száguldottak át a vas-hidon, nyomukban a kocsikkal. A kocsik ablakából az utasok néha vidáman integettek Miskának. Egy pillanat múlva már messzire voltak, Miska pedig szomorúan nézett a füstölgő mozdony után. Bár ha egyszer fölszállhatna a mozdonyra

ő is és repülhetne oly sebesen, mint a madár.

Miskának édes anyja egyszer Budapestre utazott s magával vitte Miskát is. Miska egész uton az ablakon kukucsált kifelé, és ha a sinek kanyarodásánál néha-néha megpillantotta a száguldó nagy fekete gépet, vidáman intett kezével:

— Én is utazom ám, mozdony bácsi! Reményilem, nem haragszik rám.

Igy tréfálkozott egész uton Miska.

Egyszerre a nagy állomás közelébe értek.

Olyan nagy állomást Miska még soha sem látott. Legalább száz sin-pár feküdt egymás mellett és a sineken mindenütt vasuti kocsik, mozdonyok. A mozdonyok kéményeiből fekete füst szállt fel. Egyik mozdony nagyobb volt a másiknál. Egyiknek pedig akkora kerekei voltak, mint egy-egy felnőtt ember magassága.

A gép süvitett, majd sisteregve megállt az állomáson.

Miska ott volt a nagy városban, amelynek zajgása, forrongása egyszerre elkábitotta. Kocsik rohantak az utcán, a villamos csengetett és a házak udvarán zongora-kintornák zenéltek.

Miska fáradtan ért édes anyjával a fogadóba.

— No, hogy tetszik a nagy város? kérdezte az édes anyja.

— Szébb volt az állomás, felelt őszintén Miska. Az a sok mozdony gyönyörű volt.

Lefeküdt a pamlagra és a mozdonyokon gondolkozott, amelyekkel a világ végéig is el lehet menni.

Egyszer csak azt látja, hogy nyílik az ajtó és zugva-zakatozva begurult a szobába egy nagy fekete mozdony, amelynek két égő vörös szeme csak úgy villámlott.

Miska tisztelettel hajtotta meg a derekát.

— Alászolgája!

— Jó napot, kis öcsém, mondta a nagy mozdony, és megállt a szoba közepén.

A nyitott ajtón egy másik mozdony gőzölt be s oda állott az előbb érkezett mellé.

Miska ezt is köszöntötte, de az rá sem hederített.

— Jaj be fáradt vagyok, kedves komám, kezdte a mozdony, amelyik később érkezett. Fáj minden porcikám, alig állok a kerekemein. Messzi utról jövök. A Kárpátok közül.

— Látszik is, felelt a másik mozdony; kedves komámnak havas a kéménye, pedig itt forró nyár van.

— A Kárpátok között meg hó-esés volt az éjjel. A hó ráfeküdt a sinekre, alig tudtam előre hatolni. Meg aztán az a sok hegynek fel, völgynek le való utazás, nagyon kifáraszt. Bizony, megdolgoztatják az embert azért a kis fizetésért. Hát kedves komám uram hol járt?

— Én is messze jártam. Én az ország másik szélén voltam, a tenger mellett, Fiumében.

— Mi ujság arra felé?

— Nem hallottam semmi különöset. Utközben azonban majdnem valami nagy baj történt. Hogy a Balaton környékén rohantam, elálmosodtam a délutáni rekkenő hőségben és elszunyadtam egy kissé. Egyszerre arra riadok fel, hogy megállást parancsol a vezetőm. Mi az? kérdem. Hisz nincs itt állomás, csak egy rongyos bakterházat látok. Hát már minden bakterház előtt megállunk? Körül nézek... hát uramfia!... Ott fekszik a sineken, mindjárt kerekeim előtt a bakternak a kis

leánya és jóízűen alussza az igazak álmát. No de meg is ijedtem alaposan. Olyan édesen aludt a kicsike, hogy alig tudták felkölteni. Mikor kidörzsölte az álmot vidám kék szeméből, akkor sem volt valami nagyon megijedve.

— Ne haragudjon bácsi, mondta; azt álmodtam, hogy vásárfiát hozott édes anyám.

— Jól van, mondtam én; de máskor jobban vigyázz, hogy hová fekszel. Erre aztán tovább rohantunk...

Miska hirtelen azt akarta mondani, hogy nagyon szépen viselte magát a mozdony bácsi, mikor hirtelen fölébredt. A fogadói szobában aludt és hire-hamva sem volt a mozdonyoknak.

Krudy Gyula.

TALÁLÓS VERSEK.

(Megfejtésük a 288. lapon.)

I.

Mi a nevem?

*Mit ohajtasz kedves pajtás? Mi a vágyad?
Kaphatsz tőlem jó pecsenyét, meleg ágyat!*

II.

Hát én ki vagyok?

*Hogyha nem látsz: ott vagyok.
Am ha látsz, hát nem vagyok.
A nap gyűlöl, ám az éjjel
Szárnyain hord szerte-széjjel.*

III.

Hát ez mi?

*Egy vak ember csodálkozva látja,
Hogy a száját ezer ember tátja.
Tátja, mert hát sonka hull az égből,
A siket meg nagybámulva néz föl,
Mert a sonka leesését hallja.
A néma meg hangos szóval vallja,
Hogy ily csodát még sohsem ért meg —
Ha nem hiszed, eredj hozzá, kérdd meg!*

INNEN-ONNAN.

A kirgizek között. A kirgiz vándorló nép, mely Oroszországban nagy területen, a Volga folyótól keletre, Turkesztánban él.

Leginkább azzal foglalkoznak, hogy nagy csapat lovat és juhot legeltetnek és ez állatok teszik vagyonuknak és gazdaságuknak is főforrását. A kirgiz-ember vagyonságát nem pénzéről, hanem juhái és lovai számáról ítélik meg.

A kirgizek leginkább sátrakban laknak. Sátraikat fa-rudakból róják össze és a nagy kerek favázat posztó-darabokkal takarják be. Ezzel aztán kész is a sátor, melynek fenekét szalmával vagy pokróccsal borítják be, a szerint, amint szegényebb vagy vagyonosabb a gazdája. A közepén tüzet gyujtanak, melynek füstje a sátor tetején hagyott nyíláson száll ki, de sokszor bizony szétterül a sátorban is s ugyancsak bepiszkolja az ott-lakókat.

A kirgiz időnként fölszedi sátor-fáját s családjával és állataival együtt más vi-

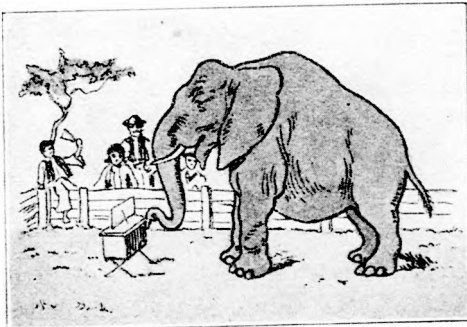
dékre vonul, hol az állatok jobb legelőre találhatnak.

Mikor a kirgizek vándorolnak, a sátrak s egyéb holmijaik hordására lovakat s tevéket használnak; de az utóbbiakkal sok bajuk van, mert a tevé gyakran rossz kedvű s makacs és olyankor sehogysem akar tovább menni, sőt rugdos és harap. Lovaik aprók s ezek csodálatra méltó állatok. Ha szükséges, táplálék és ital nélkül nagy utakat tudnak megtenni.

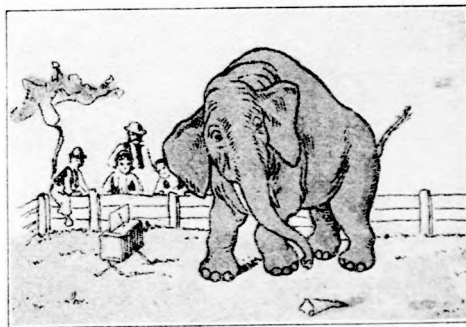
Télen, mikor metsző hideg van: a lovakat s tevéket szabadon bocsátják és ezeknek ilyenkor csakis az a fű a táplálékuk, melyet a hó alól ki bírnak kaparni. Nagyon hideg télen azonban megtörténik, hogy sok száz ilyen hasznos állat elpusztul az éhségtől s olyankor nem egy kirgiz, kit még a múlt nyáron gazdag embernek vallottak, a tél végén a legszegényebbek közé tartozik. Általában bátran elmondhatjuk, hogy sokkal jobb az élet itt a mi szép hazánkban, Magyarországon, mint ott a kirgizek hazájában, Turkesztánban.

Béla bácsi.

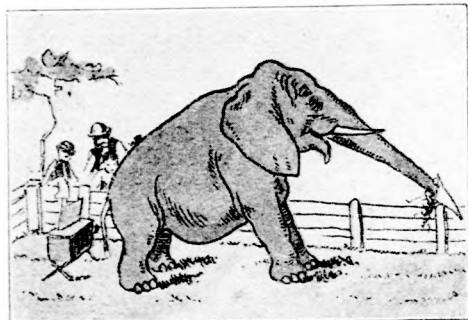
AKI UTOLJÁRA NEVET. AZ NEVET LEGJOBBAN.

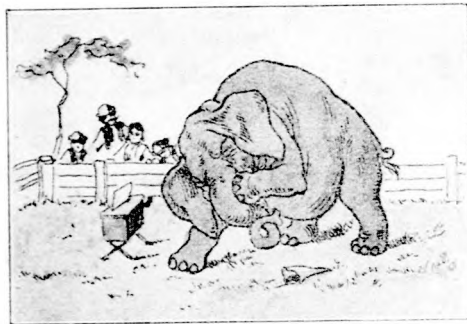
1. Az elefánt kintornázik
A kótában sem hibázik.
Nézője is van vagy három,
Fütyty Miska szól: »Megtréfáalom!«

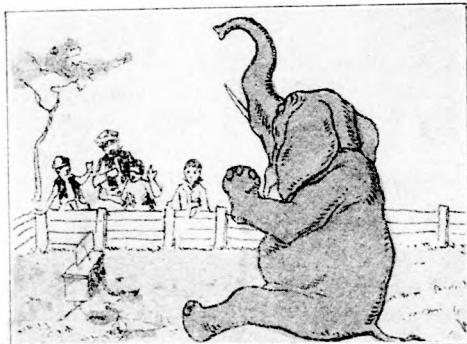
2. Papiros-zacskót dob néki.
Az elefánt nézdegéli:
»A czukorka fájin dolog!
Mindjárt bele is kóstolok.«

3. Belekóstol. Szivja gyorsan.
 »No még ilyet se kóstoltam.
 Ha tudom mi, majom legyek!«
 Füttty Miska szól: »Arrébb megyek.«

4. Szegény állat majd megbódul:
 Tubákot szűtt a zacskóbul.
 Az ormánya tekeredik,
 A nézők meg mind nevetik.

5. Tubákot nyalt csukor gyanánt —
 Tüszköl belé az elefánt.
 Hol elkezd, hol elhagyja —
 Az orrmányút csavargatja.

6. Hapezi! Puff!... a néző sereg —
 Ki bukfenczel, ki hencsereg.
 Egyik nyekken, másik koppan...
 Miska ordít a legjobban.

ROSZCSONT FERKE SZÜRETI KALANDJA.

Irta Ida néni.

(Vége.)

VÉGRE, nagy öröme, házakat látott messziről. Rohant, ahogy csak birták lábai, hogy már oda érjen végre.

A köd már felszállt, a hold tisztán sütött. Ferke látta, hogy egész idegen helységhez ért: valami faluba, ahol életben sem volt.

Ott már minden igaz lélek aludt.

Először is a kutyák rontottak rá dühös ugatással. Volt drága dolga Ferkének,

mig távol tarthatta őket magától azzal a hosszú karóval, melyet az uton fölszedett. Azok a dögök nagyon szerették volna lehuzni Biri néni abroszát; úgy látszott, tetszett nekik a mintája.

Ferke éppen találmra be akart kopogtatni az egyik házikó ablakán, hogy szállást kérjen, mikor arra jött az emberséges bakter, aki el akarta fujni az éjjeli órától szóló gyönyörű nótát. Rögtön lefogta Ferkét és

... ELFOGTA FERKÉT ÉS A KÓTERBE AKARTA VINNI.

a kóterbe akarta vinni. Nem is csoda, hogy gyanusnak találta a fiut. Zsivány lehet az, nem más!

Ferke azonban nem engedett így bánni magával. Kért, könyörgött a bakternak, hogy ne zárja be, mert az apja majd gaz-

dagon megjutalmazza érte; hogy az anyja majd ad neki, amit csak kíván szeme-szája, ha haza viszi... míg a sok ígérettől meglágyult a bakter bácsi szive és nem vitte Ferkét a kóterbe, hanem a saját házához. Felesége, a jó asszony, már az első szónál

a Ferke pártjára állott. Meleg ágyba fektette a didergő fiút, sőt herba-teát is főzött neki. Az ember mégis kételkedett: hát ha valami tolvaj csavargó. De az asszony megnyugtatta:

— Uri gyerek biz' a, hiszen olyan szép mint egy pirincz.

Reggel Ferke nem birt fölkelni, mert erős láza volt és a torka egészen bedagadt. Alig tudott szuszogni. Mégis sürgetve azt

kivánta, hogy vigyék haza. A szomszéd befogott egy nagy ökrös szekérbe, az asszony tele rakta dunyhával, párnával, bepólyálta Ferkét mint egy féléves gyermeket és úgy fektette be az új parádés kocsiba. Szép lassu lépésben ballagott a szekér mellett a bakter meg-megitatva egy kis tejjel a beteget, ha szomjazott. Ugy őrizte Ferkét, mint valami gyémántot.

*

... BEFORDULT AZ UDVARON AZ ÖKRÖS SZEKÉR.

Otthon pedig nagy volt az ijedtség.

Keresték Ferkét mindenfelé. Nem tudták hová lett. Az volt a legfurcsább, hogy minden rendbeli ruhája otthon maradt. Hát miben is szökött meg? Nem gondoltak egyebet, mint hogy valami czirkusz-társaság után vetemedett, mely tavaly télen produkálta magát nálunk. Akkor Ferke kijelentette, hogy ő csak oroszlán-szelidítő akar lenni.

Egész éjjel keresték. Fölverték miatta a fél várost; sürgönyöztek mindenfelé; persze hiába. Éppen nagy tanácsot tartottak apa meg a mama, mitévők legyenek: midőn befordult az udvaron az ökrös szekér a drága csemetével. No hiszen volt fölindulás, öröm meg kiáltozás! Ugy vitték be Ferkét, mint valami babát. Első szava is az volt rekedt krákogó hangon:

— Ma... ma... mamám! Éhes vagyok,

Mikor meglátták a Biri néni híres abroszát, melyet hűségesen vissza hozott a bakter bácsi, sejteni kezdték a valót. Ferke nem is tagadta, sőt töredelmesen bevallotta hogyan tréfálta meg Biri nénit. Büntetni nem köllött azért, mert a lelkem ugyancsak megszenvedte: nyolcz napig nyomta az ágyat és koplalt. Nem nyelhetett le egyebet egy kis langyos tejecskénél. A szalvétákból csak egyet találtak meg azon a nevezetes helyen, ahol Ferke megozsonnázott. A mama legott megrendelte a Szepességben a hiányzókat s kárpótlásul Biri néninek egy másik, még sokkal szebb kávégarnitúrát is. Használja egészséggel!

Mondanom sem kell, hogy a bakter szép pénzt kapott apától; a mama pedig egész csomó ajándékot küldött a feleségének. Meg lehettek elégedve. Nem is bánták volna, ha minden éjjel akadna ilyen vendégük.

Ferke nagyra volt az ő kalandjával. Azt mesélte a fiuknak, hogy a vadkan megrohanta őt és letépette . . . de ő egy merész fordulattal a hátára kapaszkodott, ott bele csimpajkodott a fülébe és úgy nyargalt le a hegyről a faluba. A fiuk oda voltak a bámulattól, Laczit pedig ette a méreg. Gunyolódva mondá:

— Vad-disznóval találkoztál? Milyen hazugság! Sose járt arra disznó! A vinczellér Bundás kutyája volt. Vagy tán az se!

Pár nap mulva kitünt, hogy Ferkének volt igaza. Pista bácsi meglátogatta és elmondatta magának szegről-végről, hogy is volt az avval a vad-disznóval? Hol járt, merre járt? Nem hiába, hogy Pista bácsi híres vadász: harmad-napra már hozták nagy diadallal a vad-kant. A dicsőségből

Ferkének is kijárt egy kis rész, és most csakugyan hősnek tartották a fiuk.

Amint hogy ugy is volt. Más fiu meghalt volna félelmében ott egyedül a hegyen; de ő vitézül tartotta magát. Már csak azért is megbocsátják neki a csinyt. Ő pedig föltette magában, hogy ezentul akár kivel is kiköt, de Biri nénit kerülni fogja, mert ezt a nevezetes éjszakát nem fogja elfelejteni, amig egészen nem lesz tiszta a hangja.

Szeretett volna a vad-disznó pecsényéből küldeni Forgó bácsinak, de mikor neki magának sem volt elég. Majd ha ő jár vadászni, akkor egész vad-kant küld, meg nyulat, őzet, szarvast kocsi-számra. Farkast, medvét is, hogy bundát, takarót csináltasson. Addig is tisztelteti szépen Forgó bácsit és hű kis olvasó-társait.

Majd ha ráér, maga ir olyan hosszu levelet, hogy meg lesz vele elégedve.

